

VISDOM

En tidning från Visby domkyrkoförsamling

I DETTA NUMMER:
U2-projektet
21 år i domkyrkan
Auktion mot AIDS

Tystnaden är viktig

Redan i den slingrande, smala stentrappan sänker sig tystnaden. De nötta, vältrampade trappstegen och de vitkalkade väggarna tycks omsluta mig med värme. Jag funderar stilla över hur många människor som gått här genom århundradena. Sakta, för varje steg jag tar, fyller lugnet mig.

– Allt har på sätt och vis varit rätt likt sig sen 1400-talet, säger Claes, nästan som svar på mina egna tankar. Sången har aldrig tystnat i Sankta Maria sedan år 1225.

För domkyrkoorganist Claes Holmgrens egen del har kyrkorummet i Visby varit hans arbetsplats – och en stor del av hans liv – de senaste 21 åren.

– Enligt min mamma så var jag bara fyra år när jag första gången blev intresserad av orgeln, säger Claes och berättar vidare att han redan i söndagsskolan kände att det var något i orgelmusiken som appellerade. Men det blev pianot som kom att bli Claes första instrument. Efter några år byttes dock pianolektionerna ut till orgellektioner

hos organist Knud Petersen i Valbo.

– Petersen var en mycket sträng lärare och till en början tyckte jag att instrumentet var både svårt och krångligt att komma överens med. Men så, efter något år, gick allt plötsligt bättre och redan vid 17 års ålder hade jag min kantorexamen.

Projekt och odlande

Under åren som gått här i Visby har Claes fått möjlighet att inspela nio CD-skivor.

– Jag ser det som ett slags fönster man öppnar upp, säger han. Musiken sprids världen över, spelas i radio, bärs med hem. Musik som skapats, vuxit fram, framförts i katedralen i Visby. Toner som bär med sig en del av den medeltida kyrkans personlighet, och musik som bara återfinns i just dessa instrument och ensembler.

Odlandet är något Claes ofta återkommer till. Att så, vattna, plocka bort, vårda och plantera om.

– Det är vanligt att folk kommer fram till mig efter en orgelkonsert och säger att musiken berör. Då gör jag nånting. Då är det ett arbete som träffar, menar han.

Det syns i blicken på Claes att många av dessa möten, både med musiken och människorna, finns bevarade i minnet. Det lilla leendet som smyger sig fram på hans läppar vittnar om glädjen att lyckas. Att få möjlighet att just beröra.

Claes Holmgren har alltid parallella projekt på gång jämte den vardag med körer, eget spelande, gudstjänstspel, konserter och möten som alltjämt fortgår.

– Genom åren har jag haft privilegiet att få arbeta med flera stora författares texter,

säger han och berättar om arbetet med författaren Tua Forsström som ett gott exempel.

– Att få följa hur text blir till och samtidigt förtona den, det är stort. När man tonsätter text handlar det om att förtäta, inte så mycket att hitta på något själv eller i värsta fall förvanska texten, förklarar Claes.

För bra precis 21 år sen, den 1:a april 1990, tillträdde Claes Holmgren en tjänst som biträdande organist i Visby domkyrka och blev efter knappt två år domkyrkoorganist.

– Jag hade aldrig tidigare varit på Gotland men kände en längtan hit. Gotland och Visby domkyrka verkade spännande. Efter många års tjänst i Gävle ville jag också ut och pröva något annat, det var ett naturligt steg på min livsväg, säger Claes lite eftertänksamt.

Att han kom hit för att stanna så länge, kanske för alltid, var inget han tänkte på då, men idag uttrycker han tydligt att detta är hans hem, hans rum.

I vår påbörjar Claes inspelningarna av sitt, och församlingens, nästa stora projekt. En dubbel-CD ska växa fram.

– Det kommer att bli ett slags dokument, en tidsspegel, säger Claes och berättar att han redan hållit på i några år. Forskat och påbörjat texter. Nu ska nio tonsättare från nio olika tider presenteras på nio av öns orglar. Hur såg det tillexempel ut i Roma år 1870, hur såg det ut på Gotland, i världen... Instrumentet kommer att sättas in i sin samtid och Claes ska själv skriva texterna. I november 2012 hoppas han att allt är färdigt.

Tidsfrustration

Jag hade tänkt fråga Claes om vad det bästa, det finaste, med hans arbete är. När jag kommer så långt i intervjun känns frågan nästan onödig - han visar en sån vördnad för sin plats, för alla möten och människor, för musiken, tonsättarna, instrumenten. Jag frågar ändå...

– Att få upptäcka, det är en gåva. Och goda kollegor, vi hjälps åt, bär varandra.

Men Claes uttrycker också en frustration.

– Jag finner det ibland svårt att hantera splittringen mellan olika arbetsuppgifter. Att inte hinna böttna. Man skulle kunna jobba med människorna som kommer med sin tro, entusiasm, sitt kunnande, hur mycket som helst, säger han med sitt trygga lugn.

Och visst är det så, visst skulle man kunna ägna 40 timmar i veckan åt en av de sju köreerna. Eller odlandet av orgelmusiken. Eller privatlektioner och röstvård åt de oerhört tacksamma ungdomarna.

– Musiken är ett språk, mitt språk, säger Claes. Jag har haft tjänst i 36 år - under hela min långa studietid fram till 1986 - och mitt sätt att bedriva arbete har inte märkvärdigt förändrats. Men uppgifterna är ständigt nya. Det finns inte något i mina arbetsuppgifter som är tråkigt eller trist; det mesta är faktiskt glädjefyllt och roligt.

Varje timme av veckan är trots allt inte arbete, även om många timmar tillbringas

här i Sankta Maria och i kyrkorna runtom på Gotland.

– När jag är ledig lyssnar jag helst på tystnaden, jag behöver den, tystnaden är livsviktig, förklarar Claes. Och när man sitter så här, en sen eftermiddag i slutet av mars, i Claes Holmgrens arbetsrum är det inte svårt att förstå. Det vilar ett stillsamt lugn över detta, kanske Visbys vackraste, arbetsrum. Vårlyuset sipprar så smått in genom det lilla rosettfönstret högt upp åt väster. Åt öster, domkyrkans vita valv, en nästan magisk syn.

Claes säger att hans arbete är mycket ensamarbete - samtidigt som mötena med människor är det finaste och viktigaste i det han gör. Försiktigt, nästan som om tanken själv formar orden, lägger han till: ”ett sätt att gestalta det som får kallas kallelsen”.

text o foto: ÅSA HÖJER

Om du är intresserad av ingå i gemenskapen av körsångare är du välkommen att antingen kontakta körledaren Claes Holmgren direkt, enklast på telefon 070-655 81 45 eller höra av dig till Församlingsexpeditionen, telefon 0498-20 68 00.

DISKOGRAFI – CLAES HOLMGREN

Green harmony, 2007

Musik av Felix Mendelssohn Bartholdy.
Orgel- och vokalmusik.

Only Jesus, 2006

Folkliga koraler. Musik av svenska poeter, psalmdiktare och tonsättare.

Visby Visions, 2005

Musik av bl.a. Lars Edlund, Gottfrid Berg och Gunnar Thyrestam framförd av vokalensemblen Nonetten under ledning av Claes Holmgren.

Raastediana, 2004

Claes Holmgren spelar verk från 1910-talet av den danske tonsättaren Niels Otto Raasted på Domkyrkans stora orgel.

Arches- Valvbågar, 2003

Vokalensemblen Nonetten, Solveig Faringer och Claes Holmgren framför dansk och svensk vokalmusik.

Mankelliana, 2002

Verk av 1800-talstonsättaren Gustaf Mankell.

Bonds of friendship, 2001

Claes Holmgren spelar svensk och dansk 1800-talsmusik och samtida musik på Domkyrkans orglar.

Meetings, 1992

Gotländsk orgelresa. Verk av bl.a. C J Moberger, G J A Vogler, G Stolpe och F W Klint.

Elevation, 1991

Claes Holmgren spelar verk av bl.a. O Olsson, H Fryklöf, G Thyrestam, P v Tour och W W Glaser på Domkyrkans orglar och klockspel.

Samtliga CD-skivor finns till försäljning vid bokbordet i Visby domkyrka.

In the name of love

text och foto: ÅSA HÖJER

Vi träffas i Klockargården, ett litet hus intill domkyrkan som är till för ungdomarna. Joel har fixat kaffe och fyller tre stora muggar. I ett av rummen med fönster som vetter mot Norra Kyrkogatan sätter vi oss vid ett stort bord.

– Titta, titta, utropar Joel leende och vi ser en man utanför som stannat till och tittar in. Eller, inte in utan på en av affischerna som sitter tejpad på fönstret.

Joel berättar att han varje dag ser personer som kollar in vad det står, affischen om U2-mässan verkar vara bra placerad.

Strax innan jul förra året blev Joel Carlgren, ungdomsledare i församlingen, tillfrågad – eller kanske snarare ombedd – att sätta ihop ett band för en U2-mässa.

– Charlotte kom till mig och bad om detta. Hon tycker att vi ska ha en större musikmässa varje år, berättar Joel. (Charlotte Bachelder är präst med särskilt ungdomsansvar i Visby domkyrkoförsamling.)

– Och jag tror att det var i början av december du frågade mig, fyller Olof Lindskog i och berättar att han blev jätteglad över frågan.

Olof har ingen koppling till kyrkan, men musik är något han brinner för och tanken på ett musikprojekt med fokus på U2 var inget han ville tacka nej till.

Joel, Olof och flera av de andra i bandet var klasskamrater i gymnasiet. De gick musikestetiskt program på Elfrida Andréegymnasiet i Visby, men för Joel och Olof var musiken inget självklart programval.

– Faktiskt var det så att både Joel och jag började på NV (naturvetenskapligt program), men efter ett halvår kom vi, rätt så samtidigt, på att vi ville byta, säger Olof.

Fysik, biologi och kemi byttes mot instrumentlära, ljudteknik, kör, ensemble, geho- och musiklära, för att bara nämna några av ämnena.

När killarna berättar och beskriver hur de jobbar med musik förstår jag snabbt att jag har med två riktigt musikaliska personer att göra. De spelar båda flera instrument, har tagit lektioner sedan lågstadiet i trummor respektive piano, men är självlärda på flera andra. Banden de spelat i har oftast skrivit egen musik, covers är inget de är vana vid, utan både Olof och Joel är vana låtskrivare.

– Alla som är med i U2-projektet har plockat ut sina stämmor själva, berättar Joel och fortsätter; i januari började vi repa tillsammans och en tid senare kom jag med idén att bjuda in ungdomar att köra bandet.

Ungdomsgruppen, konfirmanderna och andra gotländska ungdomar de kände tillfrågades och intresset var stort. Idag har man en kör på cirka 15 ungdomar från både Visby och Slite. Olof och Joel har skrivit körstämmorna tillsammans och de lär ut dem på gehör.

– Jag har skrivit stämmor till band förut, säger Olof, men aldrig körstämmor. Arbetet med kören har verkligen fått mig att utvecklas.

En framtid inom musikbranschen är något Olof både drömmer om och jobbar mot. Kanske väntar en producentutbildning inom en relativt snar framtid, kanske blir det något annat.

– Musik är en stor och naturlig del av mitt liv, menar han och berättar att i hans nuvarande mobiltelefon finns fler än 600 inspelningar.

– Så fort jag kommer på nåt som känns bra, fram med mobilen och spela in, säger han med ett försiktigt leende.

Joel inser att han har lite för mycket annat i sitt liv just nu för att vara riktigt kreativ.

– Jag måste ha mycket space när jag skriver, det har jag inte just nu, säger han med viss tvekan i rösten. I nästa mening;

– Det här U2-projektet är mycket roligare än jag nånsin kunde tro. Jag förstår låtarna bättre och bättre. Intresset bara växer.

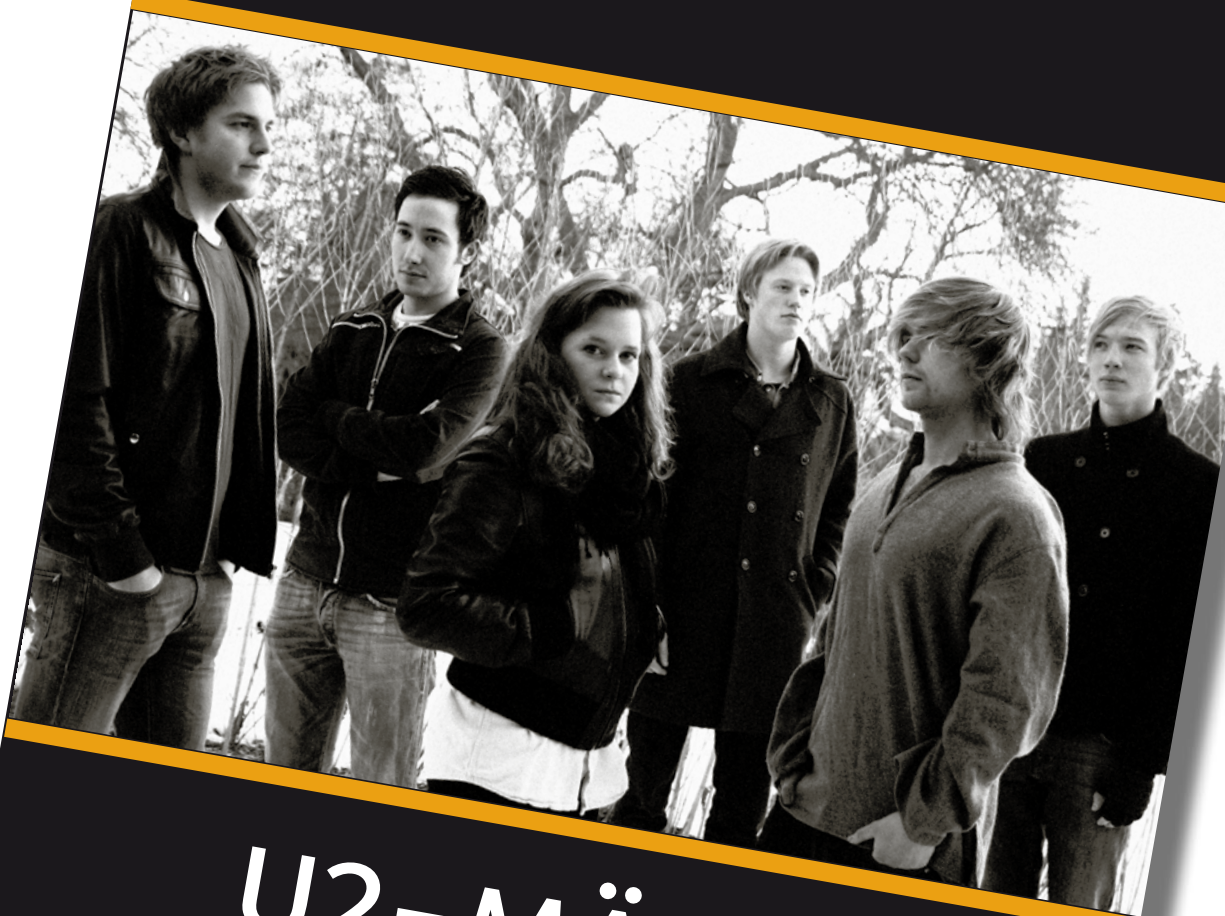
Olof instämmer;

– Alla har funnit sin roll i bandet och det funkar jättebra.

Klockan tickar på och Joel ber oss hänga med ut i köket för att fortsätta samtalet medan han tömmer diskmaskinen. Det är onsdag och han ska snart iväg till domkyrkan för att förbereda kvällens unga mässa tillsammans med ett gäng ungdomar. Efteråt vankas det fika och ungdomskväll här i Klockargården.

Varför ska man då gå på U2-mässan den 20:e april frågar jag Olof och Joel. De är båda först lite blygt försiktiga i sina argument, men så kommer de gemensamt fram till ett argument;

– För att det är extremt duktiga musiker och glada ungdomar, och för att det är musik som kan ge något för alla åldrar.

U2-MÄSSA

One man come in the name of love
One man come and go.
One man come he to justify
One man to overthrow.

In the name of love
What more in the name of love.
In the name of love
What more in the name of love.

One man caught on a barbed wire fence
One man he resist
One man washed up on an empty beach
One man betrayed with a kiss.

In the name of love
What more in the name of love.
In the name of love
What more in the name of love.

Early morning, April four
Shot rings out in the Memphis sky.
Free at last, they took your life
They could not take your pride.

In the name of love
What more in the name of love.
In the name of love
What more in the name of love.

In the name of love
What more in the name of love.
In the name of love
What more in the name of love.

PRIDE (in the name of love.)
U2 / Bono

U2-MÄSSA
ONSDAG 20/4 KL 19
Visby domkyrka

Fredrik Wahlgren, sång
Stina Nordberg, sång
Olof Lindskog, trummor
Joakim Lundquist, gitarr
Felix Johansson, gitarr
Joel Carlgren, bas

Dessutom en kör med
gotländska ungdomar

Ingen entré.
Kom i tid för att få bra platser.

Auktion mot AIDS

Lördag 21 maj

kl 10-16 loppis & café
föreläsning med Lars-Olof Kallings
workshop för barn, animerad film
konstinstallation, musik med mera...

kl 14-16 auktion med auktionsförrättare Tommy Wahlgren

Söndag 22 maj

kl 9-10.30 mini-workshop med Zifa - afrikansk sång & dans
kl 11 mässa i Visby domkyrka med massor av afrikansk sång & dans, Zifa tillsammans med workshop-deltagare
kl 12-16 loppis & café
konstinstallation, musik med mera...

Allt händer i & utanför Församlingshuset, i Visby domkyrka & på kyrkbacken. Konstinstallation från Stora Torget ända in i kyrkan.

PS. Visste du att...

...medellivslängden i Zimbabwe är under 40 år
...en miljon barn är föräldralösa i Zimbabwe på grund av hiv
...av världens 33.3 miljoner (!!!) hiv-positiva lever 22.5 miljoner i södra afrika
DET BEHÖVER INTE VARA SÅ

Hej, församlingen i Visby har arbetat med att samla in pengar till Svenska kyrkans internationella arbete i många år. Det görs genom kollekter, kyrkkaffeintäkter, insamlingar med bössor på stan, syföreningsauktioner m.m. Nu under våren 2011 har vi valt att sätta fokus på just hiv- och AIDSproblematiken i södra Afrika och för detta anordna en stor loppis och auktion. Från denna helg går alla insamlade pengar oavkortat till det internationella arbetet i Sydafrika och Zibabwe. Läs mer på vår webb.

Var vill Du fira påsk 2011?

För aktuellt kalendarium se webben, fredagens dagstidningar eller hämta en programfolder för hela april i din kyrka.

Påskdramat

*För Jesus liv, från krubban till korset, handlade det om kamp.
Man kan sammanfatta hans liv så här:*

Jesus föddes i ett ramaskri av nöd
Världens hela smärta drabbade honom
Inget mänskligt var honom främmande
Han såg världen underifrån

Flykting var han,
förföljd och förklarad sinnessjuk
I ångest, under tortyr och med en
helvetisk död,
delade han människans villkor
till det yttersta
Hans vänner svek honom i Getsemane

Gränslös kärlek väjde inte för dödsriket
I det definitiva och bottenlösa mörkret
besegrade Jesus döden
I jordens mörker brast vetekornet,
livet började om

Påskdramat vill visa oss ett livsmönster:

"Den som försöker bevara sitt liv skall mista det, men den som mister det skall rädda det." (Lukas 17:3)

Livet i naturen bekräftar riktigheten i detta mönster.
Livet skulle upphöra om inte frön begravdes i den mörka jorden och dog.
När livet går förlorat, så segrar livet.
Den som ger sig själv åt andra dödar ett stycke själviskhet. Den människan vinner liv, oväntat och plötsligt.
Den stora friheten ligger i att vi inte behöver vara så egofixerade, inte vakta oss själva eller skydda oss själva i alla lägen. Vi förlorar nämligen inte basen för vårt liv om vi släpper taget. Tvärtom. Det rinner till.

Påskdramat är inte möjligt att förpassa till historien utan är något som pågår varje dag. Det finns oändligt många människor som torteras och förnedras, som töms på blod och livsmening

i människornas värld. Det skedde i går, det sker i dag och det kommer att ske i morgon. Runt om vårt klot tvingas människor att uppleva påskens smärta på sin egen kropp. Men det finns bara en som delat denna smärta och som sedan uppstått från de döda och därför gett människor ett hopp som räcker över liv och död.

Uppståndelse betyder att det som blivit fördärvat, förstört eller till och med förintat återställs i sin ursprungliga form för att på så vis bestå. Det gäller inte bara på det kosmiska planet utan också i våra egna liv. Det som förstörts i en relation, det som gått sönder i ett äktenskap, det som gått i stå, en grå vardag...allt kan genomgå påskdramats mysterium.

Påskerfarenheten ropar rakt in i vårt liv:
Ge inte upp, hur mörkt det en ser ut!

Glad Påsk!

Mats Hermansson, domprost

SINNESROGUSTJÄNSTER

Den sista torsdagen varje månad firas ekumenisk sinnesrogustjänst på Tjelvarvägen 4, i Missionskyrkans lokaler. Olika teman för varje vecka och du som vill kan vara med och planera gudstjänsten.

Enklare måltid serveras från kl 18
Sinnesrogustjänst kl 19
Fika efteråt i gemenskap

"Gud, ge mig sinnesro att acceptera det jag inte kan förändra, mod att förändra det jag kan och förstånd att inse skillnaden."

Sinnesrobönen

KYRKLÖRDAGAR I VISBORGSKYRKAN

TRO I VÅR TID. Föreläsningsserie under våren. Tanken är att närmare lära och förstå det arv som finns från fornkyrka, reformation och från den katolska tiden, med en utblick ut över vår samtid.

"TRO I VÅR TID
... ett katolskt arv"
16 april kl 14 JAKOB TRONÉT

"TRO I VÅR TID
... ett reformatoriskt arv"
7 maj kl 14 RICHARD WOTTLE

FRIVILLIG I DOMKYRKAN

Varje sommar besöks vår domkyrka av tusentals människor. För att ta emot dem på ett bra sätt behöver vi vara flera som hälsar välkommen och visar rummet. Du får utbildning i gott värdskap och i hur man visar domkyrkan och sommarens konstutställning.

Vill du hjälpa till? Anmäl ditt intresse till Ylva eller Monica på expeditionen tel. 20 68 00

www.svenskakyrkan.se/visby

SAMTAL

Regelbundet startas nya grupper för samtal om det som är angeläget. Läger jag min tid och kraft på det jag tycker är viktigt? Hur kan den tro som bland annat manifesteras i denna väldiga katedral spela roll i mitt liv? Kom som du är – med dina erfarenheter!

Kontaktperson: Hans Jansson,
diakon, 070-315 75 62

TAIZÉMÄSSA

Varannan söndag firas Taizémässa i Visborgskyrkan. Taizémässan är inspirerad av andaktslivet vid kommuniteten i Taizé, Frankrike, och innehåller mycket musik.

Annandag påsk, OBS måndag, 25/4
Söndag 8/5

Fika och samvaro från kl 17.30
Taizémässa kl 19

BOK-CAFÉET PORTEN

Precis innanför Österport, på Östra Tullgränd 4, ligger det kristna bok-cafféet Porten. Här finns böcker och presentartiklar. Café med kakor, smörgåsar, kaffe, te...

Öppet:
Månd-fred 9.30-17.30
Lörd 11-14
Bön varje lördag kl 10-11

LEVA VIDARE

Samtalsgrupper i sorgens tid

Vi startar nya samtalsgrupper varje vår och höst, eller när behov finns. Varmt välkommen att höra av dig till oss för frågor och information.

Camilla Vallhagen, Sjukhuspräst
070-973 35 23

MEDITATION

TORSDAGAR KL 18, DOMKYRKAN

Inga förkunskaper krävs.
"Vägen är målet"

NIKODEMUSMÄSSA

TORSDAGAR KL 20, DOMKYRKAN

Välkommen till en mässa med ljusstämning där vi använder färre ord och mera musik. Se aktuellt program på webben.

FRIVILLIG PÅ BIRKAGÅRDEN

Birkagårdens verksamhet är ett samarbete mellan Visby domkyrkoförsamling, Gotlands kommun, Röda korset och föreningen Vägen – Hela människan. Verksamheten görs möjlig genom ett stort antal frivilliga som ställer upp och tjänstgör ungefär ett pass var i månaden.

Vill du hjälpa till?
Kontakta Tommy Wissing,
070-574 20 06

Du kan också skänka ett ekonomiskt bidrag som går till verksamheten.
BG 5860-8423

FACEBOOK

facebook

Du har väl sett att vi även finns på facebook? Sök på Visby domkyrkoförsamling...

Alla kulturarrangemang i samarbete med

sensus

öppet i domkyrkan våren 2011 alla dagar 9-17

KÖRFESTIVAL I VISBY 27-28-29 MAJ

Fredag 27/5
kl 18-20 Konserter i fem ruiner
kl 20 Gospelkonsert i domkyrkan

Lördag 28/5
kl 15 Körkonsert i Almedalen
med flera hundra körsångare
från hela Gotland.
Konferencier Babben Larsson.

Söndag 29/5
kl 14 Barn i Guds tid
ca 150 barn medverkar i
högmässan i domkyrkan

mer info på
www.korpagotland.se

KONTAKT

Visby domkyrkoförsamling

Besöksadress:
Norra Kyrkogatan 2
Postadress:
Norra Kyrkogatan 4
621 55 VISBY
Tel 0498-20 68 00

Kyrkogårds- och fastighetsförvaltningen

Peder Hardings väg 14
621 45 VISBY
Tel 0498-20 68 80

www.svenskakyrkan.se/visby

VISDOM

Ansvarig utgivare:

Domprost Mats Hermansson
mats.hermansson@svenskakyrkan.se

Redaktör/layout/original:

Åsa Höjer
asa.hojer@svenskakyrkan.se

Skribenter detta nummer:

Åsa Höjer, Mats Hermansson

Omslagsbild:

U2-projektet
foto Åsa Höjer

Tryck:

Snabba Tryck Visby AB

VisDom delas ut till alla hushåll i Visby domkyrkoförsamling. Nästa nummer planeras till juni 2011.

A(u)ktion mot AIDS

21-22 maj 2011

Visby domkyrka + Församlingshus

Skänk till vår LOPPIS och
auktion under hela april.

BAKA till caféet.

Lämna kökshanddukar
till konstprojektet.

DELTA på det sätt
du helst vill.

Gör NÅGOT för alla hiv-
och AIDS-drabbade barn
i södra Afrika.